

МЕДИА МОНИТОРИНГ

29 ЯНУАРИ 2024 г.

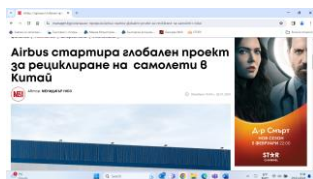
Член на:

Източник: Мениджър

Заглавие: Airbus стартира глобален проект за рециклиране на самолети в Китай

Линк: <https://manager.bg/%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%B8-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%B8/airbus-startira-globalen-proekt-za-reciklirane-na-samoleti-v-kitai>

Текст: Европейската аерокосмическа корпорация Airbus представи първия си глобален проект за рециклиране на самолети, наречен Airbus Lifecycle Services Center (ALSC), в Ченду, основен авиационен център в югозападен Китай,, съобщава Xinhua.

ALSC обхваща площ от над 60 хектара и е в състояние да обслужва широка гама от основни типове самолети и да предоставя глобални дистрибуторски канали за препродажба на части за многократна употреба от излезли от употреба самолети.

Общата инвестиция в проекта е 6 милиарда юана (845 милиона долара). Неговата цел е да увеличи нивата на рециклиране на компоненти и материали

за самолети, което води до повече от 90 процента устойчиво рециклиране на самолети по тегло.

„Отварянето на ALSC ще отбележи нов етап в задълбочаването на сътрудничеството между Китай и Европа“, каза изпълнителният вицепрезидент на Airbus и главен изпълнителен директор на Airbus China Джордж Ксу.

До 2042 г. Китай ще стане най-големият пазар на авиационни услуги в света, като обемът му ще нарасне до 54,1 милиарда долара, прогнозира Airbus China през декември.

Източник: Труд

Заглавие: Плащаме боклука на торба и кофа

Линк: <https://trud.bg/%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%89%D0%B0%D0%BC%D0%B5-%D0%B1%D0%BE%D0%BA%D0%BB%D1%83%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B1%D0%B0-%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D1%84%D0%B0>

Текст: Такса смет ще се определя на база изхвърлени отпадъци или брой хора в имота

Цените за изхвърляне на хартия, стъкло и пластмаса може да бъдат различни

Промените влизат в сила от 2025 г.

Нови правила за определяне размера на такса смет ще шашнат българите. Такса смет ще бъде определяна според количеството изхвърлени отпадъци, измерено в броя на необходимите торби или съдове за изхвърляне на боклуците, или на база брой на хората в имота. Това предвижда нова наредба за изготвяне на план-сметка на общините за необходимите разходи за поддържане на чистотата и за начините за изчисляване на такса смет, която е пусната за обществено обсъждане от Министерство на финансите.

Промените ще влязат в сила от началото на 2025 г. Дотогава общините ще трябва да изберат на каква база да бъде определян размерът на такса смет. Но който и вариант да изберат ще бъде увеличена административната тежест за домакинствата, а има риск хората да започнат да хвърлят боклуците си на нерегламентирани места или да лъжат къде реално живеят, за да плащат по-малко за такса смет.

В някои страни по света, такса смет се определя на брой торби, но това ще доведе до съседски скандали в България.

В момента размерът на такса смет се плаща на база данъчната оценка на имотите, като има завишение на размера на таксата за имоти, използвани като търговски обекти. Идеята на новата наредба е да бъде въведен принципът "замърсителят плаща", за което от години настояват работодателските

организации. Но реалното изпълнение на това правило е трудно, като се има предвид каква е изобретателността на българите, когато става въпрос за укриване на данъци и такси.

Общините предоставят на гражданите три различни услуги, свързани с поддържане на чистотата - събиране и транспортиране на битови отпадъци, третиране на битовите отпадъци в съоръжения и инсталации и поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места и селищните образувания. Плащаната от хората такса смет ще бъде определяна според необходимите разходи на общините за тези три услуги. За първите две услуги по събиране и третиране на битовите отпадъци, общините ще имат възможност да изберат измежду три варианта за определяне на размера на събираната такса: индивидуално определено количество битови отпадъци за имота, включително чрез торби с определена вместимост и товароносимост; количество битови отпадъци за имота, определено съобразно броя и вместимостта на необходимите съдове за събиране на битовите отпадъци и честотата за тяхното транспортиране; брой ползватели на услугата в имота. Таксата за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места ще може да бъде определяна според броя на ползвателите на услугата в имота или според разгънатата застроена и/или незастроена площ на недвижимия имот, предвижда новата наредба.

За всяка една от трите услуги, свързани с чистотата в населените места, общините могат да изберат различни критерии за определяне на таксата. Например за събиране на отпадъците една община може да определи размера на таксата според броя на торбите за изхвърляне на боклука, цената за третиране на отпадъците, плащана от всяко домакинство, може да е на база брой на хората в имота, а таксата за поддържане на чистотата на обществените места може да бъде определена според площта на имота.

Освен това общините ще имат право да въведат и допълнителни критерии за определяне на размера на такса смет според вида на извършваната в имота икономическа дейност, както и според това какви отпадъци изхвърлят домакинствата - хартия, стъкло или пластмаса, което още повече ще усложни правилата за определяне на такса смет. Освен това фирмите отново може да плащат по-висока такса смет от домакинствата. А именно, за да не се случва това от бизнеса настояват да бъде въведен принципът "замърсителят плаща".

Определянето на такса смет на база брой необходими торби за домакинството е най-малко вероятният вариант за определяне на такса смет, който ще изберат общините. Причината за това е, че той е подходящ за общества, където хората спазват правилата, но не и за България.

Самите автори на проекта са преценили, че трудно хората ще бъдат накарани да купуват специални торби, в които да изхвърлят боклука си, затова в наредбата е предвидено за всеки имот да бъде определено минимално количество торби, които ще трябва да бъдат купени, за да се финансират услугите за поддържане на чистота в населените места. Но така ще бъде погазен принципът "замърсителят плаща", защото дори едно домакинство да не прави много боклук, пак ще трябва да купува торби.

Ако едно домакинство не успее да използва всичките купени торби, ще може да ги ползва през следващата календарна година, а ако торбите се окажат недостатъчни, ще трябва да купи още, предвижда наредбата. Но и в момента

има хора, които хвърлят боклука си през балкона. Те едва ли ще изпълнят новото изискване да отидат на определено място, където да купят торби, за да си хвърлят боклука. По-вероятно е много хора от блоковете да хвърлят боклука си в обикновени пликчета. Кое то ще доведе до това съседите да се дебнат кой какво пликче ползва за боклука.

Друг проблем е, че общините имат данни за количеството изхвърляни от населението боклуци в килограми. Затова торбите за смет ще трябва да бъдат с определена вместимост и товарносимост. Това означава, че всяка община може да въведе различни торби - например 20-литрови торби, които могат да издържат само 4 кг., или 10-литрови, в които хората могат да поставят 10 кг. боклук. Ако човек изхвърля леки отпадъци като например пластмасови бутилки, реално ще трябва да плаща повече за такса смет от този, който изхвърля бирени бутилки, защото ще използва повече торби, при положение че прави по-малко килограми боклук. Наредбата дава право общините да определят различни торби за изхвърляне на хартия, стъкло и пластмаса. Но реално никой няма да може да следи дали в торба за стъкло някой не изхвърля строители отпадъци.

В малките населени места може да бъде избран вариант за плащане на такса смет според броя на необходимите кофи за боклук и честотата на извозването им. Този вариант е добър за селища, в които пред всяка къща бъде поставена по една кофа за боклук, която минават да събират през определен период от време.

Но и при този вариант няма да има справедливост при определяне на такса смет и хората няма да плащат според реално изхвърлените отпадъци. Ако в къща живее една баба, може да пълни една кофа за смет в продължение на месец. Ако в съседната къща има фамилия от 15 души, може да пълнят по една кофа на всеки три дни. Честотата на събиране на кофите за боклук ще бъде определяна от кмета. Ако камионът за боклук минава често, бабата ще трябва да плаща за боклука много повече отколкото реално замърсява, защото всеки път, когато мине камионът, кофата е ще бъде полупразна.

Друг проблем е, че общините имат данни за изхвърляния боклук в килограми, а кофите за смет са в литри. Затова в наредбата е предвидено количеството на отпадъците за един съд за събиране на боклуци да се определя в зависимост от вида на съда и неговата вместимост, преобразувана в тегло, съобразно плътността на отпадъка съгласно норми, определени от Български институт за стандартизация. Това обаче ще изкриви принципа "замърсителят плаща", защото броят на кофите, които са необходими на едно домакинство, зависи от обема им, а не от теглото на изхвърляните отпадъци.

Плащане на такса смет според броя на хората в един имот е най-подходящият вариант за големите градове, където пред всеки блок не може да има отделна кофа за боклук за всеки апартамент. Но и този вариант крие много подводни камъни.

При определяне на броя на ползвателите на услугата в имота и на територията на общината се взема предвид броят на всички лица, които използват имота, пише в наредбата. За имоти на граждани, това са собственици и/или хора с учредено вещно право на ползване, и/или наематели, и/или хора с постоянен и/или настоящ адрес в недвижимия имот, и/или временни обитатели на имота, и/или хора, които пребивават в имота на друго основание. В наредбата е записано, че броят на хората в имотите може да бъде определян служебно - на

база данни от последното преброяване на населението, или хората да подават декларация в общината за броя на членовете на домакинството.

Оказва се, че когато порасналото вече дете за няколко дни се изнесе от къщи, родителят може да отиде в общината и да каже, че семейството му е с един човек по-малко, за да спести пари от такса смет. Но едва ли младият човек, напуснал родния дом, веднага ще отиде в общината, за да се регистрира къде хвърля боклуците си и да плаща такса смет.

Освен това има голяма вероятност населението в големите градове рязко да намалее. Много хора от София може да подадат заявление, че живеят на село, където размерът на такса смет е по-малък, защото има една кофа за смет на няколко къщи.

Наредбата за обществено обсъждане за отпадъците е по швейцарски модел, но трябва да се има предвид, че менталитетът на българина и на швейцареца е коренно различен. Това е свежа идея и тя може да намери приложение в България, но ако има последващ контрол по изпълнението и. Това заяви пред "Труд news" Стилян Найденов, общински съветник от ПП "Възраждане" във Велико Търново.

"Инициативата е добра, защото гражданите биха плащали толкова, колкото отпадък изхвърлят. В момента има неравнопоставеност между генерирания отпадък и това, което се начислява като налог. Смятам, че е добра практика, но имам опасения, че болшинството от гражданите ще negliжират идеята и това ще изопачи инициативата. Смятам обаче, че пак по швейцарски модел трябва у нас да бъде въведена "Зелена полиция", която да издирва нарушителите на екологичните норми и санкциите са много строги", коментира Найденов.

Всеки да плаща, колкото изхвърля - това е европейска методика и така е справедливо. Ще се създаде самоконтрол, което е най-важното.

Що се отнася до готвената наредба, това е една стъпка напред, една стъпка изцяло в духа на европейските принципи. Бургас сме първата община, която има анаеробна инсталация. Към нея ще са още Поморие и Несебър, и съвсем скоро, като пилотен проект, нещата ще стартират в жк "Зорница". Самите домакинства ще събират в специалните торби отпадъците. Разбира се, за да се свикне с това, но радостното е, че Бургас сме отново лидер за такава инициатива.

Източник: Столица

Заглавие: Екоминистърът: „Апокалипсис“ с боклука в София няма да има, заводът трябва да се модернизира

Линк: <https://stolica.bg/oshte/ekoministarat-apokalipsis-s-bokluka-v-sofiya-nyama-da-ima-zavodat-tryabva-da-se-modernizira>

Текст: Според Юлиан Попов трябва да има електрификация и на всички таксите „Криза с боклука в София може да се избегне, ако заводът за отпадъци функционира добре, а в следствие и се модернизира“. Това заяви министърът на околната среда и водите Юлиан Попов в ефира на БНТ. Според него продуктът, който заводът произвежда трябва да бъде с по-високо качество и да не се депонира, а да се използва първоначално за енергийни нужди, а по-нататк самото рециклиране да се увеличи рязко.

„Трябва непрекъснато да се обновява и да се въвеждат нови технологии. Според мен това не е правено в достатъчна степен. Ако сега се хване здраво, тези модернизации могат да се направят. Не смятам, че проблемът със завода е политически.“, каза още екоминистърът. Той заяви, че засега не вижда „апокалипсис“ с боклука на София и изрази надежда, че в рамките на няколко месеца ще се вземат мерки, чрез които да се намали депонирането и да се увеличи рециклирането. На въпрос дали вече се усещат ползите от въвеждането на нискоемисионната зона в центъра на столицата, министър Попов отговори: „Все още не, но след време ще се усети. Въвеждането на една нискоемисионна зона не е магически акт. Тя не може да заработи веднага. Смятам, че това е добър механизъм. Добре е, че София я въведе. Това, че се забавя ефективното ѝ функциониране, не е голям проблем. Тя ще има ефект и ще бъде един от инструментите, който ще помогне за обновяването на автопарка в България“

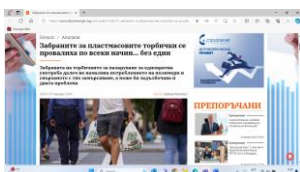
Според министърът Юлиан Попов пълна електрификация на обществения транспорт трябва да има не само в София. След това е добре да се въведе електрификация и на всички таксите. Това вече е направила една от таксиметровите компании в столицата. Фирмата е поръчала 300 електрически коли, които ще бъдат пуснати в експлоатация тази година. „Това е напълно реалистично. Софийският транспорт е на 85% електрифициран“, смята екоминистърът.

Източник: [Bloomberg.tv](https://www.bloombergtv.bg)

Заглавие: Забраните за пластмасовите торбички се провалиха по всеки начин... без един

Забраната на торбичките за пазаруване за еднократна употреба далеч не намалява потреблението на полимери и свързаното с тях замърсяване, а може би задълбочава и двата проблема

Линк: <https://www.bloombergtv.bg/a/4-analizi/126215-zabranite-za-plastmasovite-torbichki-se-provaliha-po-vseki-nachin-bez-edin>

Текст: Спомняте ли си преди няколко години, когато много населени места решиха да забранят найлоновите торбички? Помнете ли как всички спряхме да ги използваме? Да, и аз не.

Забраната на торбичките за пазаруване за еднократна употреба далеч не намалява потреблението на полимери и свързаното с тях замърсяване, а може

би задълбочава и двата проблема. Според проучване, проведено по-рано този месец от Freedonia, компания за пазарни проучвания, употребата на пластмасови торбички за хранителни стоки в Ню Джърси се е увеличила три пъти след забраната през 2022 г., като емисиите, използвани за производството им, са се увеличили с около 41 %.

Всеки, който е бил на каса след забраната, може да разбере причината за това. Старите торбички за пазаруване за еднократна употреба, обикновено изработени от тънък полиетиленов филм, наистина изчезнаха от много магазини през последните години. На тяхно място обаче сега плащаме центове и долари за носители за многократна употреба, изработени от по-дебел, лъскав полиетилен, нетъкан полипропилен, подобен на вафла, кафява хартия или естествени влакна като памук и юта.

Ползите за околната среда от тази промяна са в най-добрия случай незначителни. Възможно е те дори да влошават положението. Това е така, защото най-същественият показател не е колко носители се използват, а колко материал се изразходва и колко замърсяване причинява той. Една отделна найлонова торбичка за еднократна употреба нанася много по-малко вреди по отношение на въглеродните емисии, химическото замърсяване, цъфтежа на водораслите и използването на вода, отколкото тези за многократна употреба, независимо дали са естествени или синтетични. Аргументът срещу тях е, че използваме много повече от тях, така че общият отпечатък ще бъде по-малък при многократните.

Доказателствата обаче сочат, че това не се получава по този начин. Според проучване на датското правителство от 2018 г. е необходимо да използвате найлонова торбичка за многократна употреба 52 пъти, преди въздействието ѝ върху околната среда да спадне под това на торбичката за еднократна употреба, а при органичния памук този брой нараства до 20 000 пъти. (Числата са по-ниски, ако се разглежда само въглеродното замърсяване - хартиените торбички трябва да се използват повторно три пъти, което се покачва до 11 пъти за нетъкан полипропилен и 131 пъти за памук, сочи проучване на правителството на Обединеното кралство).

Нарастващото потребление на пластмаса за пазарски торбички предполага, че не използваме повторно в подобна степен. След забраната в Ню Джърси се потребява повече пластмаса само за полипропиленови торбички, отколкото за всички видове торбички преди това. Същото се наблюдаваше и след забраната на торбичките в Калифорния от 2016 г. и след правилото в австралийската столица Канбера от 2011 г. По данни на Грийнпийс през 2019 г. супермаркетите в Обединеното кралство са продали 1,58 милиарда пластмасови торбички за многократна употреба - това се равнява на повече от една на домакинство седмично, като екологичният отпечатък във всеки дом е същият като този на стотици или дори хиляди традиционни носители за еднократна употреба.

Проблемът за еднократните опаковки е, че (често постановъчните) снимки на костенурки, давещи се в пазарски торбички, са емблематичен образ на влошаване на състоянието на околната среда, което превръща тези носители в изкупителна жертва за цялата култура на изхвърлянето. Като пренасяме покупки си в кафява хартия, можем да се чувстваме като че ли сме постигнали малка победа за планетата - дори ако плодовете, киселото мляко, прясното мляко, чипсът и месото в торбичката са опаковани в още повече въглеродороди.

В основата на това убеждение стои планина от погрешни схващания. Например, микропластмасата - малките отломки, които стават толкова широко разпространени, че все по-често се появяват в животинските и човешките тъкани - няма много общо с опаковките. Много по-вероятно е погълнатите полимери да идват от влакната на дрехите, каучука на гумите, боите и градския прах.

Дори по-големите парчета отпадъци вероятно няма да бъдат засегнати в голяма степен от забраните за пренос. Около 98 % от материалите, събрани при проучване през 2018 г. на Голямото тихоокеанско петно от боклуци - регион в океана, в който се намират около 79 000 метрични тона плаващи отпадъци - са риболовни принадлежности и фрагменти от твърда пластмаса. Филмите и листовите, като например тези от торбичките в магазините, съставляват около 0,2 % от общата маса, вероятно защото бързо потъват на морското дъно.

Едва ли част от тези отпадъци могат да бъдат приписани на САЩ, да не говорим за Ню Джърси. Морската пластмаса идва предимно от къси, бързо течащи реки, преминаващи през големи градове със средни доходи, които не могат да си позволят да управляват отпадъците си правилно. Около 81% от океанските полимери идват от Азия, като повече от една трета се отделят само от Филипините, според анализ от 2021 г. САЩ, с 0,25 % от общото количество, генерират по-малко морски отпадъци от Панама или Доминиканската република.

Дори данните, събрани от поддръжниците на забраната на торбичките в Ню Джърси, се мъчат да я направят полезна. Проучване на групата с нестопанска цел "Clean Ocean Action" от 2023 г. установява, че торбичките съставляват по-малко от 2 % от предметите, събрани по време на дните за почистване на плажовете, а опаковките от бонбони, капачките на бутилките, филтрите за цигари, сламките и бъркалките и дори устията за пури са значително повече.

Ако забраните са толкова неефективни, трябва ли да се откажем от тях изобщо? Е, може би не.

Правилата изглеждат са популярни. Онова проучване в Канбера установи, че подкрепата за забраната се е повишила до 68 % след въвеждането ѝ, което е доста забележителен резултат в историята на забраните. В крайна сметка подобни закони имат много малък пряк ефект върху околната среда, за добро или за лошо, но те насърчават всички нас да мислим ежедневно за въздействието на нашите модели на потребление върху света като цяло и може би да правим по-обмислен избор в бъдеще.

По-доброто решение би било да се даде възможност на хората да използват старомодните торбички с най-ниско въздействие върху климата при еднократна употреба - и след това да се наложи обезкуражаващо висока цена за всички торбички, независимо от материала, от който са направени, така че хората да се замислят два пъти, преди да изхвърлят на боклука дори най-евтините торбички за еднократна употреба.

В крайна сметка изхвърлянето на торбичката за пазаруване след еднократна употреба е избор, а не необходимост, продиктувана от естеството на материала. И все пак почти сигурно е, че човекът, който прави най-много за околната среда, не е хипстърът, който влачи със себе си 100 % памучна торбичка

"Ню Йоркър", а този, който използва тънката си торбичка за еднократна употреба отново и отново, докато тя се разпадне на парчета.